

Rokotusten työnjako uuden tartuntatautilain hengessä

Uusi tartuntatautilainsäädäntö

- **Tartuntatautilaki (1227/2016) voimaan 1.3.2017**
- **Paitsi siirtymäajalla 48 § voimaan 1.3.2018**
 - Toimipisteen johdolle/työnantajalle asetettu velvoite tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiiden potilaiden ja asiakkaiden suojaamisesta
- **Asetukset tulivat voimaan 13.3.2017**
 - Sosiaali- ja terveysministeriön asetus rokotuksista (149/2017)
 - Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017)

Keskeisiltä osiltaan työnjako kuten ennenkin

- **Kansallisen rokotusohjelman sisällöstä päättää Sosiaali- ja terveysministeriö, STM, asiantuntijoita kuultuaan**
- Valtioneuvoston päätöksellä:
 - Muut yleiset rokotukset (esim. pandemia)
 - Pakolliset rokotukset (ei ole koskaan käytetty)
- STM päättää edellä tarkoitettuja rokotuksia varten tarvittavien rokotteiden hankinnoista (taloudellisesti tai muuten merkittävistä)
- Rokotusohjelman rokotteet rahoitetaan valtion budjetista, rokotukset ovat vapaaehtoisia ja saajalleen maksuttomia

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, THL

- Huolehtii STM:n rokotehankintapäätöksen toimeenpanosta
- **Huolehtii rokotejakelusta `kunnalliseen rokotehuoltoon` asti eli sairaala-apteekki ja lääkekeskustasolle**
- Ohjaa kansallisen rokotusohjelman ja muiden yleisten rokotusten toimeenpanoa, seuraa niiden toteutumista ja vaikutuksia sekä tekee tutkimustyötä ja ehdotuksia kansallisen rokotusohjelman kehittämiseksi
- Seuraa rokotuksilla ehkäistäviä tauteja, rokotteiden tehokkuutta ja turvallisuutta
- Tekee yhteistyötä Lääkealan turvallisuus ja kehittämiskeskus, Fimean kanssa mm. rokotteiden turvallisuusseurannassa

Kunnan velvollisuudet

- **On järjestettävä kansallisen rokotusohjelman mukaiset, muut yleiset ja pakolliset rokotukset**
- **On huolehdittava**, että kansallisen rokotusohjelman rokotteita käytetään vain määritettyjen kohderyhmien rokotuksiin
- **On järjestettävä** lääkärin määräyksen perusteella tartuntatautien ehkäisyyn käytettävät rokotukset, jotka eivät kuulu 44 §:ssä tarkoitettuun kansalliseen rokotusohjelmaan:
 - Vapaa-ajan matkailuun liittyvät kansallisen rokotusohjelman ulkopuoliset rokotukset TT-lakiin, koska osa kunnista ei enää järjestänyt näitä
 - Kunta ei saa periä maksua käynnistä, rokotettava maksaa yleensä rokotteet itse

Muuta ohjeistusta

- Kansallisen rokotusohjelman rokotteita voidaan tarvittaessa käyttää eri väestöryhmien rokotuksiin tilanteissa, joissa rokotuksilla ehkäistävä tauti uhkaa aiheuttaa tartuntatautiepidemian. **THL määrittelee käytettävät rokotteet ja rokotusaiheet.**
- Yhdenvertaisuuden vuoksi THL suosittaa, että kunta tai hoitava yksikkö kustantaa rokotukset, joita suositellaan perussairauden, mutta jotka eivät kuulu kansalliseen rokotusohjelmaan

Opiskeluterveydenhuolto

- Kunnan velvollisuus järjestää
- Kuuluu myös opiskelijan työssä oppimisen ja työharjoittelun aikainen terveydenhuolto
- Jos opiskelijalla ei ole oikeutta opiskeluterveydenhuollon palveluihin, hänelle tulee sosiaali- ja terveysministeriön linjauksen mukaan antaa tarvittavat rokotukset kunnan perusterveydenhuollossa
- Jos tämä ei jostain syystä ole mahdollista, opiskelija voi saada rokotukset myös kotikunnassaan
- **Huolehtii opiskelijoiden rokotuksista, mukaan lukien sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikköön harjoitteluun menevän pykälän 48 mukaisista rokotuksista**

Työnantaja ja työterveyshuolto

- Työnantaja kustantaa rokotukset, jotka työterveyshuolto arvioi tarpeellisiksi työperäisen altistuksen tai työmatkaan liittyvän riskin takia. Nämä rokotukset kustantaa työnantaja.
- **Pykälän 48 mukaisia rokotuksia saa** työterveyshuollossa tai omassa terveyskeskuksessa
- **Työnantajien tulee aina sopia paikallisesti rokotusjärjestelyistä kunnan kanssa**
- Tartuntatautilain 48 pykälän mukaisiin rokotuksiin saa käyttää kansallisen rokotusohjelman rokotteita.

Tärkeät ohjeet Rokotusten järjestäminen - osiossa

- Kansallisen rokotusohjelman rokotuksia varten hankitut rokotteet tilataan THL:n rokotelähettämöstä
 - Kuka vaan ei sieltä niitä voi tilata, tilausoikeus kunnan, kuntayhtymän tai sairaanhoitopiirin sairaala-apteeekeilla tai lääkekeskuksilla
- **Jos kunta ulkoistaa** kansallisen rokotusohjelman rokotuksia yksityiselle palveluntarjoajalle, **niin kunta huolehtii**, että rokotteesta, vastaanottokäynnistä, rokotuksen kirjaamisesta tai tiedonsiirrosta **ei saa periä maksua rokotettavalta**
- **Kunnan on valvottava, että**
 - rokotteita käytetään rokotusohjelman mukaisten kohderyhmien rokottamiseen
 - rokotukset kirjataan asianmukaisesti
- **Avohilmoitetoiminnasta huolehtiminen**

Tärkeät ohjeet Rokotusten järjestäminen - osiossa

- Käytännön ohjeet – Rokotusten järjestäminen
- <https://www.thl.fi/fi/web/rokottaminen/kaytannon-ohjeita/rokotusten-jarjestaminen>
- **Näitä ohjeita noudatetaan myös TT-lain pykälä 48 rokotuksia järjestettäessä**
- **Kunnat voivat omalta osaltaan edistää , että myös yksityinen puoli liittyy Avohilmoon**

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus rokotuksista (149/2017)

- **Lääkärillä on vastuu** rokotustoiminnan suunnittelusta ja toteuttamisesta
 - Jos sosiaali- tai terveydenhuollon toimipisteessä annetaan rokotuksia, rokotteet ja rokotusten järjestäminen on huomioitava toimipisteen lääkehuollon suunnitelmassa
- **Rokotustoiminnalle on aina oltava nimettynä vastuulääkäri**
- **Rokottaminen-sivustolla, on juuri julkaistu uusi osio rokotusvastuulääkäreille ja lääkäreille**
 - Oma nosto Rokottaminen-etusivulle
 - Koostetusti lääkärin nopea ja helppo löytää keskeiset asiat

Rokotustoiminnan tietopaketti lääkärille

- **Oikopolku lääkärin ja rokotusvastuulääkärin tarvitsemaan tietoon**
- Tietopakettiin pääsee Rokottaminen-etusivulta www.thl.fi/rokottaminen

Rokotusvastuulääkäri vastaa rokotustoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta

- Rokotusvastuulääkäri huolehtii siitä, että toimipisteessä suunnitellaan moniammatillisesti, miten rokotustoiminta järjestetään

Mihin lääkäriä rokotustoiminnassa tarvitaan?

- Saa määrätä ja antaa rokotteita
- **Rokottajien lähin tuki etenkin haasteellisimmissa tilanteissa, kuten**
 - Epidemiatilanteiden rokotuksia ja viestintää suunniteltaessa
 - Erityisryhmien rokotuksia suunniteltaessa
 - Lääketieteelliseen riskiryhmään kuuluvan rokotuksesta päätettäessä
 - Jatkorokotuspäätöksessä, kun edellisellä rokotuskerralla on ilmennyt jotakin erityistä
 - Korotettua rokotusturvallisuustasoa vaativissa tilanteissa: lääkäri on lähettyvillä tai käytettävissä
 - Rokotuksiin epäröivästi suhtautuvan kanssa keskusteltaessa

Terveydenhoitajat, sairaanhoitajat ja kätilöt: Rokotusosaamisen koulutus ja näyttö

- **Valtakunnallinen Rokotusosaamisen perusteet, 2 op**
- Rokotusosaamisen koulutuskokonaisuuden sisällön tuottamisessa ja tarkistamisessa THL:n asiantuntijat mukana
- **Rokotusosaamisen syventäminen, 1 op**, antaa hyvää lisävalmiuksia esimerkiksi terveydenhoitajille
- **Ammattikorkeakouluissa tarjolla olevat opintojaksot ovat verkkopohjaisia, voi suorittaa myös työn ohessa, suunnattu th, sh ja kätilöille**
- Täydennyskoulutustarjonnassa Diak, Metropolia ja Turku amk:t

Rokotusosaamisen näyttö

- **Valtakunnallinen Rokotusosaamisen perusteet on syvempi ja perusteellisempi kuin LOVE-LOP**
Lääkehoidon osaamisen perusteisiin lisätty rokotusosio
- THL ei edellytä eikä näe järkevänä perusteiden toistuvaa tenttimistä
- **Valtakunnallinen Rokotusosaamisen perusteet on suunniteltu siten, että se suorittaminen toimii näyttönä rokotteisiin ja rokottamiseen liittyvien perustietojen ja -taitojen teoreettisesta osaamisesta**
- **Ensisijainen näytön osoittamisessa myös täydennyskoulutuspuolella**

Rokottajalla oltava käytännön rokotustaidot

- **Käytännön rokotustaitojen opetus, eri rokotustekniikat, voidaan toteuttaa myös paikallisena koulutuksena esimerkiksi jo kentällä työskenteleville**
- THL:n opetusta varten tehdyt rokotustekniikkavideot ovat tarkoitettu myös paikalliseen koulutukseen
- Tekniikkavideot on tehty myös ruotsiksi

THL:n Rokotustekniikkavideot:

Käytännön ohjeet – Rokottaminen askel askeleelta

Praktiska anvisningar - Vaccinationen steg för steg

Käytännön rokotustaidot ja osaamisen näyttö

- **Tärkeintä sekä opettamisessa että näytön vastaanottotilanteessa on varmistua siitä, että rokottaja**
 - Osaa keskeiset rokotusturvallisuusasiat
 - Osaa antaa rokotustilanteeseen liittyviä ohjeita
 - Hallitsee rokotteiden antamisen oikealla tekniikalla niille ikäryhmille, joita hän rokottaa
- **Näytön voi ottaa vastaan rokottamisluvan omaava laillistettu terveydenhuollon ammattilainen, joka on kokenut rokottaja esim. lääkäri tai terveydenhoitaja**
- **Rokotusluvan myöntää toimipisteen/yksikön rokotustoiminnasta vastaava lääkäri, lupa on hyvä antaa kirjallisena**

Terveydenhuollon ammattilaisten avuksi

- Infektiotaudit-sivusto
- Matkailijan terveystodistus
- Ammattilaisille tarkoitettu konsultaatio / puhelinpalvelut

- Ruotsinnokset pienellä viiveellä
- Lähes yhtä laaja

23.11.2017

ROKOTTAMINEN

Ajankohtaista Käytännön ohjeita Eri ryhmien rokotukset Rokotteet Hyödyt ja haitat Kansallinen rokotusohjelma Yhteystiedot

THL.FI > AIHEET > ROKOTTAMINEN

Maailmanlaajuisesti rokotukset ovat heti ravinnon ja puhtaan veden jälkeen tärkein terveyteen vaikuttava tekijä.

<http://www.thl.fi/fi/web/rokottaminen>

AJANKOHTAISTA

Rokotustoiminnan tietopaketti lääkärille julkaistu

Rokotustoiminnan tietopaketti on oikotie juuri lääkärin tarvitsemaan rokotustietoon. Tietopaketin kautta löytää vastauksia myös harvinaisempiin pulmatilanteisiin. Rokotusvastuulääkäreille tietopaketti tarjoaa kattavat ohjeet rokotustoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

VACCINATIONER

Aktuellt Praktiska anvisningar Vaccination av olika grupper Vaccin Fördelar och nackdelar Det nationella vaccinationsprogrammet

Kontaktuppgifter

THL.FI > TEMAN > VACCINATIONER

Efter mat och rent vatten är vaccinationer den viktigaste faktorn som påverkar hälsan på global nivå.

AKTUELLT

Finland hotas av befolkningsminskning – den nordiska hälsostatistiken har publicerats

25.10.2017

Över 70 procent av flickorna har tagit HPV-vaccinet

13.9.2017

Vaccinet mot vattkoppor togs med i det nationella vaccinationsprogrammet i dag

1.9.2017

Kikhostan har minskat avsevärt efter att rekryter fått